

RICARD PÉREZ CASADO

Estatut, llengua i tota la resta

En resposta a Ferran Villalonga.

La celebració normal d'unes eleccions primàries, que no ocorren a cap partit que no siga el PSPV-PSOE; la consolidació d'un lideratge orgànic, que esdevé social; i la proposta rigorosa d'alternativa al règim zaplanoaznarista sembla que han exhumat més d'un vell dimoni de la política valenciana. O només algun fantasma espectral.

Podríem resumir-ho així. La dreta creà el problema. La dreta no vol resoldre'l. Perquè la dreta és el problema. D'historiadors, n'hi ha. Els testimonis encara, per fortuna, són vivents. I tenen memòria, i memòries que escriure.

Les identitats no són patrimoni dels conservadors. Ho foren en algun moment, val a dir. I se'n proclamen els hereus, els nacionalistes. En l'era global, les identitats tenen l'oportunitat d'un heretatge més difús, més ampli. S'erra el meu amic Ferran Villalonga, ell bon coneixedor de la dreta que ens ha tocat de patir, quan assigna a aquesta perspectiva política el redreç del país, la conservació del més inequívoc signe identitari, la llengua. A la dreta de sempre, no li ha interessat la llengua més que per als acudits, més o menys escatològics, i per a establir una distància, ben reaccionària, respecte dels seus servents. El llenguatge té la seua importància: valencianisme, de connotació social, política, vaja, i *valenciana*, conseqüència de *la lira y la gaita*, del *regionalismo bien entendido*, de l'ensopiment de la paella dominical, patriarcal també.

De fet, en l'era global, la reclamació de les identitats és més aguda que mai. Constitueix la referència per a unes societats, possiblement totes, sacsejades per l'hegemonisme reductor d'una sola cultura: la primera d'imperi universal. L'esclat de la diferència és paral·lel al discurs del pensament únic. I cadascú improvisa com pot. Ací la llengua, allà una religió que havia quedat en reserva per a rituals i vells. Les eines, les matei-

xes. Els codis, les gestualitats, aproximadament els mateixos. Les modes, planetàries, de les menges a la vestimenta. Hi ha, tanmateix, l'exigència del referent com a element d'estabilitat, fins i tot d'integració del diferent, que, en aparent contradicció, utilitza les mateixes eines.

La bandera de la identitat, per ironia històrica, torna a ser una bandera de progrés. De governació del progrés global, ara com ara dirigit només per la cultura, i la potència, hegemòniques. Singularitzar-se esdevé una manera de resistència, i una cosa encara més important, una

**“A la dreta,
la llengua només
li ha interessat
per als acudits
i per a establir
una distància
respecte dels
seus servents”**

manera de proposar alternatives, d'usar, en definitiva, les noves ferramentes.

Una classe dimissionària, en termes històrics. En el nostre cas, la burgesia valenciana. Un corrent de pensament reaccionari, difícilment pot encapçalar un redreç, una alternativa.

Per això creen el problema. Per això no volen resoldre'l, malgrat tots els subterfugis. Per això, justament, són el problema. Quants acords més, o institucions, haurem de fer per deixar el cadàver pudent de la confrontació civil ben soterrat? La confrontació per l'obvietat, val a dir. Exhumar-lo, a hores d'ara, és la confessió o bé d'un fracàs –si és que tenia intenció “identitària”, la dreta real-

ment existent– o o bé d'un temor cert a la possibilitat que la situació canvie. Preferesc la segona, tant per inclinació política com per higiene democràtica, civil.

Llançar una nova cortina de fum, quan el que hi ha en joc és la supervivència social, col·lectiva, de la llengua, i de les institucions, no deixa de ser una repetició de la sinistra jugada de la transició democràtica. A canvi d'un perdó que ningú no demanà, hi hagué l'oblit provisional, que no la desmemòria que alguns, la dreta, encara voldrien ara mateix.

Ni la Constitució són les taules mosaicades –tan devaluades per accions recents dels qui proclamen la seua relació singular amb la deïtat única, Sharon com a esperpent sinistre– ni l'Estatut el seu transsumpte a la terra. Passats vint anys, les valencianes i els valencians volem més autogovern. I reclamar-lo no requereix autorització prèvia, és l'exercici d'un dret, constitucional i estatutari, però sobretot, un dret civil, de ciutadania. La dreta política, la de sempre, ara representada pel Partit Popular, ens diu que, amb això, no s'hi juga. En base a principis, sembla, una vegada més immutables, com a bons hereus que són, d'un règim vell i conegut. *La lira y la gaita*, vaja, com a molt.

Antics, envellits, i reaccionaris, no s'han adonat que el país ha canviat, que el món ha canviat. En virtut, a ca nostra, entre d'altres motius, de la Constitució i de l'Estatut, de l'obra de governs locals i autonòmics progressistes. I que la reacció, l'aturada, és només provisional. I aquest és un fet decisiu: que aquesta societat pot canviar-los. És l'origen del seu temor i la seua reacció la causa de l'exhumació dels cadàvers de la discòrdia.

Podran fer llistes de paraules –quina distracció per a dirigents polítics!–, de locucions que no empren en el seu entorn familiar, social, polític també. No ens podran llevar la paraula ni, encara menys, la raó.

Diputat socialista per València